

Záznam z XXXI. Akademického fóra

Nelegitimita Rady pro výzkum, vývoj a inovace v pohledu Legislativní rady vlády

**Veřejný, volně přístupný seminář se konal ve čtvrtek 26. dubna 2012, 14:00–17:00,
ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.**

Seminář reflektoval podanými informacemi a diskusí k nim aktuální situaci ve vysokoškolské legislativě. Předznamenal zaměření další diskuse charakterizované programem XXXII. Akademického fóra (příloha P-1), reagujícím na nejnovější vývoj v řízení školství vyžadující uplatnění efektivnějších postupů při identifikaci příčin problémů a při jejich řešení.

1. Nelegitimita Rady pro výzkum, vývoj a inovace.
2. Komunikace občanského sdružení Věda žije! s Radou pro výzkum, vývoj a inovace.
3. Informace ze seminární korespondence.
4. Vystoupení P. Fialy na XL. Akademickém sněmu Akademie věd ČR. Výňatky z projevu.
5. J. Zlatuška: Jednání o přípravě zákona o vysokých školách.
6. V. Roskovec: Internetový zpravodaj Vysoké školství ve světě.
7. J. Rákosník: Projekt Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací.
8. XXXII. a XXXIII. Akademické fórum.

Přílohy:

Z-0 Záznam z AF-XXXI.

Z-1 Účastníci XXXI. Akademického fóra.

Z-2 Dopis J. Kouckého – Internetový zpravodaj Vysoké školství ve světě.

Z-3 J. Rákosník: Individuální projekt národní Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací („Metodika“).

Z-4 Pozvánka na XXXII. Akademické fórum „Na pomoc Ministerstvu školství“.

1. Nelegitimita Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

K programovému bodu charakterizovanému názvem XXXI. Akademického fóra nelze stále ještě s určitostí říct, jaká je situace. Je možné, že formálně je záležitost v pořádku, jak však plyne z následující informace, pravděpodobné to není.

Snaha získat oficiální vyjádření Legislativní rady vlády nebo jiného odborně kompetentního orgánu zůstala za celou dobu od 16.12. 2011 až do dne konání semináře 26.4. 2012 bezúspěšná. Do dnešního dne (12.5.2012) se situace nezměnila. Předsedkyně LRV Mgr. Peake ani její zástupce JUDr. Mlsna, stejně tak sekretář Rady Ing. Marek, na dopisy s prosbou o oficiální stanovisko, resp. na dotaz, zda takovým stanoviskem Rada disponuje, neodpovídají. Členové Rady Prof. Haňka a Dr. Havlas avizovali jednání o věci na zasedání Rady 26.–27.4.2012, k jednání zřejmě nedošlo. Vedení Rady se chová, jako by bylo všechno v pořádku, přes opakovaná upozornění na opak. Nelze však zcela vyloučit, že oficiální dokument kompetentního orgánu stvrzující legitimitu Rady pro výzkum, vývoj a inovace existuje a jen

nebyl dosud z nějakého důvodu zveřejněn, a v tom případě by mohla být záležitost formálně v pořádku.

Sekretariát Rady pro výzkum, vývoj a inovace zveřejnil pracovní text návrhu novely zákona č. 130/2002 Sb. V návrhu je vypuštěna věta § 35 „(6) [...] Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.“

Odůvodnění vypuštění věty ve znění „Z důvodu odstranění interpretačních nejasností se navrhuje odstranění věty, že člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.“ odborně neobstojí. Na větách § 35 „Rada pro výzkum, vývoj a inovace má 17 členů včetně předsedy“ a „Člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace může být jmenován nejvýše na dvě po sobě následující funkční období.“ není pro legislativně gramotného čtenáře nic nejasného. Jejich nerespektováním porušilo vedení Rady zákon. Proto také zřejmě nezískal ani předseda vlády, ani sekretář Rady oficiální písemné vyjádření, že současné složení Rady pro výzkum, vývoj a inovace je legitimní.

Vypuštění zmíněné věty má zjevně legalizovat uplatnění libovůle momentálního držitele moci. Odstranění interpretačních nejasností, pokud by byly, by muselo vypadat jinak.

Nelegitimita Rady pro výzkum, vývoj a inovace tedy trvá. Členové Rady vykonávají svou funkci vědomě za řízení předsednictvem, jehož složení je v rozporu se zákonem. Zdá se, že kompetentní činitelé jsou rozhodnuti na daném stavu nic neměnit a opakovat, že zákon podle názoru některých legislativců neporušují. Je myslitelné, že při takovém přístupu by jim mohla být blízká odborně pochybená představa považovat své jednání s odvoláním na připravovanou novelu za zákonně podložené.

Celá věc se může jevit svým způsobem jako marginální, ale z hlediska žádoucí autority ústavních činitelů a jejich poradců jako předpokládaných strážců zákonnosti právě proto rozhodně není zanedbatelná. Přitom může být korektně řešena bez porušování zákona a s tím spojené ztráty legislativně profesionální věrohodnosti tam, kde především by o ní nemělo být pochyb.

2. Komunikace občanského sdružení Věda žije! s Radou pro výzkum, vývoj a inovace.

Byla přečtena právě vyšlá tisková zpráva ČTK iniciativy Věda žije! z 25. dubna 2012. Její plné znění viz www.vedazije.cz/, oddíl Aktuality, položka „Tisková zpráva: Rada pro výzkum, vývoj a inovace ignoruje otázky mladých vědců týkající se její budoucnosti“.

Závěr ze zveřejněného výtahu vyznívá díky T. Jungwirthovi a P. Fialovi pozitivně: „[...] podrobnou odpověď“ zaslali člen rady Tomáš Jungwirth a její místopředseda Petr Fiala. Oba uvedli mezi hlavními úkoly rady práci na nové metodice hodnocení výsledků vědecké práce a výhledové financování vědy ze státního rozpočtu.“

3. Ze seminární korespondence.

S poděkováním bylo přijato několik významných sdělení.

Z členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace reagovali na pozvánku na XXXI. Akademické fórum předseda Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání Prof. Rudolf Haňka a ředitel Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR Zdeněk Havlas, DrSc., oba s vyjádřením zájmu o účast, kterou jim však neumožňuje kolize se zasedáním RVVI. Ve svých sděleních avizují

jednání Rady o problému její legitimacy: „[...] shodou okolností se 26. a 27. dubna koná výjezdní zasedání RVVI, kde budeme diskutovat, kromě jiného, řadu otázek, které, jak naznačujete, budou obsahem vašeho bodu 2. [...]“ (R.H.) – „[...] Stále jste, přes opakované urgencye, nemáme žádné oficiální vyjádření premiéra. Jen jeho ústní vyjádření, které však nebylo radným právním rozbořením situace. Dopis předsedkyně Legislativní rady je jen "osobním názorem". [...]“ (Z.H.)

S uvedením příčin se dále omluvili místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR PaedDr. Alena Gajdůšková, předseda Asociace emeritních rektorů Prof. Jiří Witzany a Prof. Viktor Viktora.

4. Z projevu Petra Fialy na Akademickém sněmu AV ČR

Z pověření předsedy vlády Petra Nečase vystoupil na XL. zasedání Akademického sněmu AV ČR 19.4.2012 jeho hlavní vědecký poradce Petr Fiala. Z jeho projevu byly přečteny tyto výňatky:

(1) [...] dovoluji, abych Vás pozdravil jménem předsedy vlády České republiky Petra Nečase i jménem svým. Rád bych využil této příležitosti a alespoň několika slovy připomenul některé aktuální otázky současné vědní politiky. [...]

(2) [...] Rada pro výzkum, vývoj a inovace, která je za návrh rozpočtu odpovědná, se snaží na jedné straně podporovat kvalitní výzkum, ale na straně druhé nyní také stabilizovat institucionální financování výzkumných institucí a zabránit prudkým meziročním výkyvům v přidělování institucionální podpory. Z mnoha technických, legislativních i jiných důvodů to není jednoduché a ukazuje se, že stabilizaci nelze úplně jednoduše provést z roku na rok. [...]

(3) [...] Jak nám ukázaly zkušenosti z minulých let, je představa, že vytvoříme univerzální „objektivní“ mechanismus, podle kterého prostředky „spravedlivě“ rozdělíme podle výkonů, jen iluzí. Nelze také donekonečna vylepšovat metodiky a stále vymýšlet české cesty k posouzení mezinárodních výsledků výzkumu, zvláště když nám i mezinárodní audit české vědy ukázal, že nemusejí vést k očekávaným výstupům. [...]

(4) [...] Problémy, kterým v případě české vědy čelíme, vznikají ovšem také proto, že se většina poskytovatelů, ať už s jakýchkoli důvodů, k nastavení vlastního systému hodnocení výzkumných institucí neodhodlala. Výjimečné postavení má v tomto směru právě Akademie věd, která v roce 2011 představila výsledky hodnocení vlastních týmů za období 2005–2009. [...]

(5) [...] jde prostě o to, že nalézt vhodný model hodnocení vědy a jeho provázání s financováním je obtížný úkol, který nemá jednoduché a jediné správné řešení. Možná, kdybychom se těšili všichni v rámci české vědecké komunity větší vzájemné důvěře, jak nám to doporučuje mezinárodní audit, řešili bychom tento úkol o něco snadněji. [...]

(6) [...] Možná si někdo myslí, že v čase ekonomických obtíží a krácení rozpočtu je namísto se více uzavřít do sebe a hlídat si vlastní zdroje a prospěch. Jako sociální vědec si dovoluji poznamenat, že taková úvaha by byla nesprávná a nebezpečná. [...]

5. J. Zlatuška: Jednání o přípravě zákona o vysokých školách

O posledních jednáních pracovní skupiny pro přípravu zákona o vysokých školách a zákona o finanční pomoci studentů informoval obsažně místopředseda Rady vysokých škol Jiří Zlatuška. Konstatoval, že ani jednání pracovní skupiny se zástupci ministerstva konaná 29. března a 4. dubna nepřinesla žádoucí efekt ve směru k úpravě mnohých neurčitých formulací věcného záměru zákona o vysokých školách, např. ve vztahu k institutu kontraktového financování. Žádné z těchto jednání se nezabývalo problematikou školného nebo zápisného. Návrhy, které na půdě pracovní skupiny vznikly,

nebyly dosud pro úpravu věcného záměru zákona využity. Z tohoto pohledu se jeví zřejmým, že reprezentace vysokých škol není ministerstvem při přípravě zákona považována za rovnocenného partnera. (Uvedená charakteristika informace využívá formulaci Ivana Augustina u jeho zprávy o XXXI. Akademickém fóru, uveřejněné na hlavní webové stránce Slezské univerzity v Opavě, oddíl Aktuality–Archiv.)

6. V. Roskovec: Internetový zpravodaj Vysoké školství ve světě.

Vladimír Roskovec informoval o projektu iniciovaném vedoucím Střediska vzdělávací politiky PedF UK Janem Kouckým, realizovaném ve spolupráci s Centrem pro studium vysokého školství. Projekt je charakterizován v dopise J. Kouckého (příloha Z-3).

Informaci o projektu předeslal V. Roskovec zmínku o usnesení Akademického sněmu AV ČR z 19.4.2012. Jeho závěrečný bod IV. 3 se týká legitimacy Rady pro výzkum, vývoj a inovace: „Akademický sněm upozorňuje na skutečnost, že jmenování některých současných členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace je v rozporu se zákonem, což může zpochybnit platnost usnesení přijatých touto Radou.“

7. J. Rákosník: Projekt Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací.

V příloze Z-4 je prezentace se základními údaji o projektu, jehož výsledkem by měla být „Metodika“, která narozdíl od současně používané odborně obstojí. V podrobném komentáři Jiří Rákosník objasnil jeho strukturu a představy o realizaci.

8. XXXI. a XXXIII. Akademické fórum.

Termíny předprázdninových fór byly stanoveny po semináři takto:
XXXII. Akademické fórum „Na pomoc ministerstvu školství“, čtvrtek 24.5.2012,
XXXIII. Akademické fórum (název dosud nestanoven), čtvrtek 14.6.2012.

K obsažným diskusím a konzultacím využili účastníci velmi účinně i půlhodinové přestávky. Šlo zejména o orientační informace o Zelené knize a některých tématech uvedených v pozvánce na XXXII. Akademické fórum.

XXXI. Akademické fórum skončilo v 17:30.

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF
Prof. RNDr. Martin Černožorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz